

Nationale voedselvisie kan niet zonder de regio

Open brief aan de leden van de Tweede Kamer

Datum 7 december 2015
Betreft Nationale voedselvisie kan niet zonder de regio

Geachte kamerleden,

Wing complimenteert het kabinet met de keuze voor een integraal voedselbeleid in plaats van een sectoraal landbouwbeleid. Op 30 november stuurden minister Edith Schippers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en staatssecretaris Sharon Dijksma van Economische Zaken een brief aan de Tweede Kamer. De brief is een reactie op het rapport Naar een voedselvisie van de Wetenschappelijke Raad (WRR) voor het Regeringsbeleid. Daarin pleit de WRR voor strategische afwegingen voor de lange termijn op het gebied van voedsel. In de brief schetsen de bewindslieden een voedselvisie die moet leiden tot een samenhangend beleid voor voedsel, dat is gericht op drie thema's: volksgezondheid, ecologische houdbaarheid en robuustheid. Het siert het kabinet dat het hierbij de nationale verantwoordelijkheid neemt voor zaken als voedselveiligheid en gezondheid. Als het gaat om ecologische, sociale, culturele en economische houdbaarheid en robuustheid, dan zal het kabinet volgens ons vooral op moeten trekken met wat partijen in de regio nu al doen.

Voor een echt integraal voedselbeleid kan het kabinet niet om de regio's heen. Wij nodigen de bewindslieden uit om te komen kijken in bijvoorbeeld de FoodValley-regio. Daar werkten afgelopen jaar acht gemeenten samen met kennisinstellingen en bedrijven uit de regio om een regionale voedselvisie te ontwikkelen. Deze regionale voedselvisie (<http://www.o-gen.nl/proefdeambitie>) bestaat onder meer uit enkele scherp gedefinieerde ambities voor 2025, gericht op het verduurzamen van bedrijven, het sluiten van kringlopen, het voorop lopen in de eiwittransitie, het tegengaan van verspilling, een eerlijke prijs voor producten, de bewustwording over duurzaam en gezond voedsel en een wereldwijde bekendheid van de regio. Op 3 december is deze voedselvisie door meer dan honderd regionale partijen en personen ondertekend, waaronder Wing.

In veel regionale projecten waarin we met burgers, consumenten, overheden en bedrijven samenwerken, merken wij dat voedsel mensen samen brengt om zaken aan te pakken. Voedsel is net als water, energie en veiligheid veel meer dan alleen een eerste levensbehoefte. Voedsel maakt dat mensen met elkaar praten en met elkaar gaan samenwerken om voedsel te produceren, te distribueren, voor zingeving en om samen te genieten. Dat zegt iets over identiteit en saamhorigheid.

Wat daarbij opvalt, is dat voedsel zich niet aan grenzen houdt. Het is een integraal vraagstuk dat zich niet beperkt tot een gemeente, een portefeuille, een sector of een discipline. Het is de regio – als directe woon-, werk- en leefomgeving van mensen – die ervoor zorgt dat mensen betrokken raken en willen samenwerken, overleggen, afspraken maken en gezamenlijk tot een visie voor de toekomst komen.

Het kabinet heeft de kennis en ervaring uit de regio nodig, niet alleen om daarmee beleid te ontwikkelen op nationale en Europese schaal, maar ook om te weten wat er op dit hogere schaalniveau nodig is om regionaal tot toekomstbestendige transities te komen. Zo merken we in veel van onze regionale projecten dat elk voedselinitiatief talloze neveneffecten heeft voor beleidsterreinen als zorg, cultuur en sociale zaken. Het is één van de verborgen pluspunten van een voedselbeleid, waarvoor we hier graag aandacht vragen. Waar het kabinet spreekt van 'verborgen kosten' van de voedselproductie gaat dat vaak niet verder dan milieu- en klimaateffecten. Wij pleiten ervoor om verder te kijken, omdat een voedselvisie tegelijkertijd een sociale, culturele en gezondheidsagenda inhoudt.

Wil het kabinet werkelijk werk maken van de versnelling van het proces naar een landelijke voedselvisie, dan zal de nationale beleidsagenda dus nauw moeten aansluiten bij de regionale praktijk. Als systeemverantwoordelijke ontwikkelt het Rijk bijvoorbeeld een nationale kennisinfrastructuur die vooral gericht is op topsectoren. Wij zouden graag zien dat dit sectorale kennisbeleid ingebed wordt in de integrale praktijk van de regio's. Leer van die praktijk bijvoorbeeld welke instrumenten er nodig zijn op nationaal, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau, maar ook welke sectorale instrumenten er kunnen worden ingezet voor bijvoorbeeld voedselveiligheid, milieu of gezondheid. Alleen een gezonde wisselwerking en kennisuitwisseling met de alledaagse praktijk in de regio maakt dat een nationale voedselvisie ook daadwerkelijk tot de uitvoering van integraal beleid leidt. Wing wil het kabinet graag helpen om deze wisselwerking en kennisuitwisseling vorm te geven.

Namens Wing,

Jannemarie de Jonge
Suzan Klein Gebbink
Céline Hoon
Henk Smit
Charlot Teng
Joost Tersteeg